

Vita az erdőről

Olvasva a sajtóvitát, azt gondolom, az erdőről nem vitatkozni kell, hanem az erdőt rendeltetésének megfelelően kezelni. Különböző kategóriák vannak, melyek együtt is és külön-külön is a közjót kell, hogy szolgálják. Az erdőtulajdonos nem biztos, hogy erdész, az irányító pedig nem biztos, hogy tulajdonos. Az ország erdősült területe 12–13% lehetett, ezt emelték fel vagy akarták(?) 18%-ra. Ennek lett a következménye, hogy a cellulóznárasokat is erdőnek nyilvánították.

Szerintem csak megtévesztés volt, hogy ezzel is igazolva legyen a szocialista gazdálkodás kimagasló fölénye. Kapásnövénynek neveztük, mert az is volt. Tudom, mert erdőtervező voltam, onnan mentem nyugdíjba. Állítom, hogy szép munka volt, csak nem mindig érvényesülhetett a szakszerűség. Mindig a népgazdasági „érdek” került előtérbe. Tisztázni kell, hogy mi az erdő?

Erdő az állomány felső-, ha van, alsósíntje, cserjeszíntje, lágyszárú növényzete, vadállománya, madarai a maguk odúival, búvóhelyeivel, védelmet nyújtó bokraival. A cellulóznárasok ezeknek a feltételeknek nem feleltek meg, ezeken keresztülvágtatott a vad, biztosabb védelmet keresve. A követelménynek annyiban felelt meg, hogy a területet faállomány borította. Volt

fenyvesítési korszak, ez azt jelentette, hogy az utak mellé általában fekete-fenyveseket telepítettek, mondván, ez szép, esztétikus. Ez igaz. Csak azt nem vették figyelembe, hogy a fenyő – gyantatartalma miatt – az egyik leggyűlékonyabb anyag. Napjainkban is tapasztaljuk, hogy a szép esztétikus látványnak milyen következményei lehetnek. Az egyik legvisszataszítóbb látvány a leégett fenyves. Vidékünkön elég gyakori, mert a köves, meszes talaj egyik kedvelt fája a fekete-fenyő, mely sok esetben emberi figyelmetlenség következtében lesz tűz martaléka. Nagyon remélem az utókor okul ezekből a szerencsétlen esetekből.

Az lenne a jó, ha nem az erdő nevelné az erdészt, hanem az erdész az erdőt. Tehát kölcsönösen hatnának egymásra a szó igazi nemes értelmében. Nagy probléma az, hogy állandóan a haszon, a haszonszerzés gondolata vetődik fel. Tudom, hogy ez lényeges, de nemcsak az kell, hogy irányítsa a gazdálkodót és a szakembert. Ugyanis van az erdőnek egy másik, nagyon fontos jelentősége. A levegő annyira szennyezett, hogy erdő nélkül igen nagy probléma lenne életkörülményeinkkel.

Erdőtervező voltam. Nem szívesen írtam elő ősi fák letermelését. Nemcsak azért, mert öregek, hanem egyéb funk-

ciókat is betölthetnek. A budai bükköst sem írnám elő, mert véleményem szerint olyan értéket képvisel, melyet ezzel a szóval, hogy haszon, nem lehet kifejezni. Ez kulturális, esztétikai, egészségügyi és élővilág-védelmi szempontból felmérhetetlen jelentőségű. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a nagyon beteg egyedeket nem távolíttatnám el, de azokat sem meggondolatlanul. Ez azt is jelenti, hogy *a gazdálkodásból érző szív is kell, nemcsak hideg ész!* A gép érzéketlen ugyan, de ha valaki érzéssel irányítja, sokkal tovább eltart, mintha valaki rúgja, dobja. Milliárdos lehetek, de mit ér a vagyon, a pénz, ha egészségem nincs! A növényvilág a Föld tüdejét is jelenti, tehát segít nekünk élni. Mi pedig a bölcsek, kik istenarc hordozói vagyunk, ne irtsuk ész nélkül a növényvilágot. Tényleg széles vita alakult ki az erdőről, a baj csak az, hogy általában olyan írások jelennek meg, melyek a laikusok agyában fogantak, tisztelet a kivételnek! Nem éppen szerencsés dolog, mert néha úgy tűnik, mintha valami, hajdan skatulyába zárt zseni szólalnának meg. Ugyanis sok esetben, mint tény közlik laikus megállapításait. Nem erdőfoltokról, hanem erdőkről beszéltem, ahol gazdálkodni lehet, nemcsak imitálni a gazdálkodást.

Nemes Kálmán
nyugdíjas erdőtervező

Pro és kontra a cédrusról

A cédrus előnyei:

– Kémiai és fizikai talajigénytelensége miatt meghonosodik ott, ahol más fafajta semmit vagy igen rossz eredményt ad.

– Humuszban és tápanyagban gyorsan javítja a talajt, a lehullott tűlevelek gyorsan lebomlanak, a mikorrhiza jól érvényesül.

– Fényigényes, de tűri az árnyékot is.
– Tűri a szárazságot, +40 °C.
– Elviseli a hideget, több, mint –25 °C-ot.

– Különösen szereti a déli kitétséget.
– A természetes felújítást eredményesen alkalmazhatjuk.

– Erős erdőtüz esetén mindig marad néhány magtermő fa.

– Jó ökológiai viszonyok között gyorsan nő.

– Sajátos esztétikai hatása és szépsége van.

– A levegő szennyeződöttségét jól tűri, tisztítja a levegőt és erős fitoncid hatása van.

(Faforgácsot vagy kisebb fadarabokat ruhásszekrénybe helyezve, eltávolítják a molylepkéket.)

– Háromévenként nagy mennyiségű és jó minőségű magot ad.

– Értékes és tartós faanyagot ad, kiváló bútorfá.

– A fa termése rossz körülmények között az erdei- és fekete-fenyővel, jó körülmények között a duglászfenyővel azonos.

A cédrus hátrányai:

– A magkezelés és tárolás igen nagy szakszerűséget igényel.

– A csemetenevelés igen sok körülményt és felügyeletet követel (az átfekvés kiküszöbölése, előcsíráztatás, gombák elleni védekezés).

– A fásítások folyamán a vadkár elleni védekezés föltétlen szükséges ott, ahol sok apró- és nagyvad van.

– A levéltetű (*Cedrobium Laportei*), valamint egy igen kicsi hernyó (*Evetria vagy Epimotia cedricida*) okozhat komoly károkat a tűlevelek lerágásával. A cédrusmagot egy (*Megastigmus*) kis kuncak károsítja.

– Fája eléggé törékeny, tartószerkezetek alkalmazásánál túlméretezés szükséges.

– Gyümölcspolcként nem tanácsos alkalmazni erős illóolaj- és gyantatartalma miatt.

Tóth János